

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Izhaja vsaki četrti ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana

pisma se ne sprejemajo.

Cena za celo leto 6 kron, za pol leta 3 kron. Za manj premožne 4

krona za leto.

Naročnino in oznanila sprejema upravištvo v Gorici na

Placuti št. 12.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv. Hilarija, št. 7.

Katoliški Slovenci!

Minilo bo skoro osem let, odkar se je v Ljubljani sešel prvi slovenski katoliški shod. Komu na slovenski zemlji ni znano, kako važen, kako potreben, kako koristen je bil ta shod? V nejasnost tedanjih razmer je posvetil z lučjo neminljivih katoliških načel, boječim je vžgal pogum, neodločnim je pokazal pravo pot in katoličane je združil s trdno vezjo.

Veselo je vskliklo novo življenje pod vplivom prvega slovenskega katoliškega shoda. Požrtvovalni domoljubi so se z vnetim srcem posvetili delu katoliške omike. Vzcveteli so novi družabni organizmi v duševni in gmotni prospah našega ljudstva.

Pa nove nevarnosti kličejo k novemu delu. Koliko se je izpremenilo od prvega slov. katol. shoda! Nevarnosti, ki smo jih prej slutili, stoje sedaj pred nami odkrito, jasno, izzivajoče nas na ponovljeno delo.

Liberalstvo je stopilo iz megle nejasnosti in se je razvilo v radikalno protiversko stranko, ki v boju zoper cerkev ne išče več nobene krinke, ampak se druži očitno z vsemi, ki izpodkopujejo krščanstvo. Nasproti si stojita samo še katoliška cerkev in očitno brezverstvo. Kar je vmes, ne more ostati brez barve, stopiti mora na desno ali na levo.

Ali ni protikatoliško gibanje privedlo do uničujočega boja med narodi, v katerem more močnejši pokončati slabjšega, do boja, v katerem naš narod slovenski mora propasti, ako se ne pozivé večna načela pravičnosti, katerih poklicana varihinja je katoliška cerkev?

Ali ni liberalizem med Slovenci vnel onega brezobzirnega, neusmiljenega bojevanja za obstanek, v katerem je brez brambe gospodarsko slabjši, onega boja, v katerem mora shirati slovensko narodno gospodarstvo, ako se ob zadnji uri ne zatečemo k načelom krščanske pravičnosti in jim v javnosti pomoremo do zmage?

Za to tako naporno kot zaslužno delovanje pa je treba združiti vse dobro misleče Slovence, utrditi naše bojne vrste, treba je oživiti med nami složnega duha celokupnosti, kateri je vedno priklil iz katoliških idej, kadarkoli so prodrle v javnosti.

Človeštvo ob koncu XIX. stoletja, ki je tako bogato najrazličnejših iznajdeb in izumov, ne more se veseliti svojega napredka, ako mu je razum otrovan z verskim dvomom, ako mu je srce omrzelo do najvišjih blagov, ako propadajo celi slojevi, ako v javnosti večni zakoni pravice in ljubezni nimajo veljave. Veliki, bogati, nadarjeni narodi stoječi na vrhuncu materialne kulture so propadli, ko so zabredli v oni tok brezverskega mišljenja, v katerem tira nas protikatoliška agitacija.

Neovirano gospodarstvo materialnih sil, svobodno nasilje nenravnih načel, očitno zaničevanje katoliških nauk: — ti so vzroki, ki ovirajo naš napredek.

Zato pa ljudstva povzdigujejo svoje poglede k luči resnice in pravice, ki jim sije iz neminljivih božanstvenih nauk katoliške vere.

Katoliški Slovenci! V velikem, važnem času živimo. Zasijala je doba,

ki hoče iz razvalin sezidati novo stavbo krščanske omike.

Katoliška zavest se vzbuja, krepi in raste, in srečnejši narodi, nego smo mi, vidijo v njej poročstvo boljše bodočnosti.

Tudi mi, katoliški Slovenci, ne smemo zaostati. Ona vera, ki jo je Odrašenik sveta prinesel na svet, ima zdravilo tudi za naše rane, ima moč, ki bo utrdila tudi našo slabost.

Ob meji dveh stoletij, izučeni po bridkih izkušajah, v slutnji prihodnjih viharjev, kličemo Vas torej, katoliški slovenski bratje, na drugi slovenski katoliški shod, kateri bo zboroval v Ljubljani drugi teden meseca kimovca tega leta. Natančnejša določila se v kratkem objavijo.

Osrednji pripravljalni odbor je skoro dovršil svoja dela. Sklepi, ki se bodo predložili katoliškemu shodu v potrjenjenje, obsegajo obširen, lep program za složno skupno delovanje vseh slovenskih stanov. Razposlali se bodo naslednje dni v presojo krajevnim pripravljalnim odborom po vseh delih slovenske domovine.

Učenjak in duhovnik, kmet in delavec, trgovec in obrtnik bodo na tem shodu videli, kako se dá skupno in uspešno v lepi slogi delovati za ljudstvo v duhu katoliških načel.

Ob tej slovesni priliki torej, ko se bo ves slovenski narod poklonil in posvetil Zveličarju sveta, ob tem kulturno važnem trenutku, ko si bomo sestavili navodila za delovanje in bojevanje dvajsetega stoletja, na ta odločilni dan prihite v belo Ljubljano zastopniki vseh slovenskih stanov in krajev, da združeni pod vodstvom svojih škofov, zjedinjeni po

načelih in po težnjah, zborujemo Bogu v čast, narodu pa v prid in rast!

Zastava svetega križa naj močnejša vsplapola nad nami! Ime Zveličarjevo naj glasno zaori po slovenski zemlji! Njegovo presveto Srce izlij nad naš narod duha milosti, pravice in ljubezni!

V Ljubljani, 19. praznik presv. Srca Jezusovega l. 1900.

Za pripravljalni odbor.

Janez Flis,

generalni vikarij ljubljanske škofije.

Politični pregled.

Položaj v Avstriji je še vedno isti, kakor v preteklem tednu. Časopisje se bavi z nasledki, ki bi nastali, ako vlada uvede nemščino kot posredovalni jezik. Vsi nemški narodi Avstrije, celo Italijani, so se izrazili najodločneje proti taki naredbi. Upanje je, da občno razburjenje vlado vsaj toliko spameti, da ne stori za zdaj nobenega odločnega koraka. Sicer pa se zdaj v obče malo govori o narodnih nasprotjih v Avstriji, vsi se zdaj bavijo z poroko našega prestolonaslednika z grofico Chotek (zdaj kneginjo Hohenberg). Grofica Chotek, naša bodoča cesarica je češkega rodu, kar ni brez pomena za Čehe in v obče za vse zatirane Slovence Avstrije. Čehi sami sicer ne stavijo preveliko upanja v to dejstvo, vendar jih veseli, da je sedaj vsaj ena oseba slovanskega rodu v cesarjevi hiši. Ta poroka bo tudi za cesarsko hišo velikega pomena, ker se bo po njej utrdila zvestoba češkega naroda do habsburške hiše.

V italijanskem parlamentu je bila vroča debata o postopanju Italije v kitajski voski. Vlada in njeni pristaši zahtevajo, naj se Italija udeleži prav energično vojske na Kitajskem. A opozicija se je temu uprla, češ, da čaka Italijo na Kitajskem ista usoda, kakor v Abesiniji. Može imajo prav; italijanski vojak ni

LISTEK.

Pomladna cvetka.

III.

V šoli je klicala učiteljica imena posameznih otrok.

„Marija R. Ivanova! — Že zopet je ni. Ali je bolna?“ — prša učiteljica

Vstane deček, ki je bil doma njen sosed: „Bolna je. Jo boli v grlu.“

„Bolna je, — v grlu jo boli“ — ponovi učiteljica. Videlo se je, da se je te novice prestrašila.

Mejtem je doma na dvorišču stara mati varovala otroke. Marijca je ležala v senci pod orehom, bratca pa sta se okoli nje igrala. Starka je imela naočnike in nekaj krpala. Janez in njegova žena sta bila na polji.

Otroci pridrvijo iz šole. Najprej tečejo bosonogi dečki, zadaj pa bolj počasi prihajajo deklice, nesoče šopke cvetic.

„Marijca, gospodična je prašala po tebi. Je prašala, ali si bolna, in Tonček je povedal, da te boli v grlu.“

„Pa kaj je rekla gospodična?“

„Nič ni rekla“, odgovore deklice.

„Daj mi šopek Franica“, prosi bolni otrok cvetic in vse deklice ji puste šopke in odidejo domov.

Marija pleše s cveticami vence in poje pretrganim, tihim glasom njej tako ljubo pesem „Veš o Marija.“ Pri tem delu motita jo bratca razmetajoča cvetica.

„Glejte mati, kako lep vence bo, mati glejte!“

„Lep je, lep!“

„Tako je imela spletenega Lina, ko je umrla; le cvetlice so bile lepše. Mati, tudi meni, kaj ne, da denete venec, kadar umrjem.“

„O, ne umrješ še ne. Za dva, tri dni pojdeš v šolo. Mene, mene bo Bog kmalu shranil.“

„Ne mati, vi ne umrjete ne. Kdo bo varoval doma bratca, ko sta mama in ata na polji. Ne umrjete ne“, govori tiho, pretrgano otrok.

„Oh, mene boli. O Marija!“ zdihuje jokaje deklica.

„Ne jokaj ne, Marijčka. Moli, moli po tihoma in ti odleže.“

„Boli mati, boli — oh Marija!“ izdihajoč nagne glavo na ležišče in mirno trpi. V roki pa trdo drži spleteni venec.

IV.

V domači vasi je pozvonilo k maši. Vsaki teden enkrat prihajal je gospod župnik k podružnici sv. Antona. Po končanem sv. opravilu počaka Janez gospoda pri vratih.

„Janez, kaj pa vi poveste novega?“

„Nič posebnega, g. župnik. Le prosil bi vas, da bi stopili malo k nam.“

„Ali je deklica slabejša?“

„Ne vem kaj reči, gospod.“

„Ne bo hudega ne; to je le otročja bolezen.“

„Bog daj, da bi ne bilo.“

Pa župnik je našel deklico slabo. Deklica je bila že pri spovedi, in ker jo je dobro poznal gospod kot pridno učenko, obljubi njej in starišem, da pride jutri še enkrat maševat in da jo bo tuž obhajal.

„Mama, jutri bom pri obhajilu; kje je venec? Ali ne veste, da so imele lani vse deklice vence na glavi.“

„Saj ne greš v cerkev. Kadar ozdraviš, pojdeš v cerkev in takrat boš imela venec.“

Kaj ne, da mi kupite lepega“, govori tiho, da se komaj razumi deklica.

„Se vé, da ti kupim!“

„Pa, če umrjem, kaj ne, da mi kupite lepega, kakor je imela Lina?“

Mati se ozre v stran, solze ji napolnijo očesi in zdihne „Mati Božja, moj otrok!“ —

* * *

Zvečer ostane mati pri bolni deklici. Moli glasno in otrok jo spremlja v duhu. Govoriti skoraj ne more več. Pozneje deklica mirno zaspi, a mati moli, zdihuje, prosi. Bilo je že čez polnoči, kar zasliši mati tih glas: „Mama!“ — „Kaj bi rada Marijčka?“ — „Žejna sem.“ — Mati prime kozarec vode v eno roko, z drugo prizdigne deklico.

„Ali boš še?“ Deklica odmaja z glavo.

„Mama, ali pride kmalu gospod, da bom pri obhajilu?“

„Kmalu, kmalu. Še malo zaspiš, pa bodo tukaj —“

„Kako bi rada bila pri obhajilu!“ izgovori komaj več razumljivo.

„Pa, če umrem, mama, mi denete cvetic?“

„Seve, da ti jih denemo, moj otrok“ izgovori mati. Poljubi hčerko in solza materina pade na blede obličje. Še drži svojega otroka. Glava se deklici nagne

za drugo, ko za beg. V tekanju pa se lahko vadijo italijanski vojaki doma bolj po ceni, kakor v Aziji.

Boj proti germanizmu. Nemci in Angleži se menda že čutilo gospodarje celega sveta. Zato mislimo, da je skrajni čas, da se uprejo romanski in slovanski narodi angleškemu, oziroma nemškemu nasilstvu. Na tiho so ukupili nemški špekulanti velik del veleposestev na Ruskem in se zdaj šopirijo tam, kjer so še pred kratkim stanovali ruski plemenitaši. Kar delajo na Ogerskem in pri nas židje, to delajo Nemci v Rusiji. Ruska vlada je sedaj postala pozornejša in pričakovali je, da ustavi kmalu carski ukaz seljenje nemških špekulantov v Rusijo. A Nemec se ne omejuje v svojih špekulacijah na Evropo. V Braziliji so še pred nekaj leti bili Nemci tako prevzetni, da so kar prosili nemškega cesarja, naj zasede južno Brazilijo. Ondotna vlada je pa zdaj že precej ukrotila Nemce, ki se zdaj zelo tihi. Na drugi strani pa Angleži žugajo španskim republikam v Ameriki! Te vedne nevarnosti so prisilile vse španske republike v Ameriki, da so sklenile zvezo z Brazilijo, Španijo in Portugalom proti germanškemu navalu. Po našem prepričanju je skrajni čas, da se Slovani in Romani celega sveta združijo proti Germanom, svojim skupnim sovražnikom.

Vojska s Kitajci. Boj Evropejcev s Kitajci je že stal mnogo krvi, a ni še govora o kakih uspehih. Res je sicer, da so zmagale združene velesile pri Tientsinu in si osvojile mesto, a vendar je vse to brez pomena. Razširila se je že večkrat v zadnjem tednu vest, da so prišli Evropejci v Peking, a nič se ne vemo gotovega o usodi ondotnih poslanikov. Gotovo je le, da so Kitajci umorili nemškega poslanika Kettelerja. Kakor je videti bo vojska krvava in bo zahtevala od velesil še mnogo človeških in denarnih žrtev.

Novice.

Stolno cerkev v Gorici so začeli ta teden popravljati. Bila je res skrajna potreba. Kos stropa je že predlanskim odpadel in podobne so se v teku časa zelo zamazale, da jih je komaj poznati. Kakor uči zgodovina, je bila stolna cerkev sezidana proti koncu 14. stoletja. Slike na stropu je napravil Julij Quaglia iz Laina pri Komu l. 1702. Cerkev je bila popravljena l. 1834.

Nj. Eminenca Kardinal bo v nedeljo dne 8. t. m. ob 8. uri v semeniški cerkvi slovesno blagoslovil podobno sv. Karla, katero je prekrasno izdelala ter semenišču podarila g. Evgenija Sturli.

Naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand se je poročil s česko grofico Zofijo Chotek. Dne 28. junija je vpričo cesarja slovesno prisegel, da se za svojo soprogo, ki ni enakorodna, in za potomce odpove vsem pravicam

na stran. — Mati zajoče, kliče, treso — zastoj! Deklica je mrtva. Oče priteče, kliče, — nič; in gre ven v noč. Stara mati tudi pride in govori: „No, otrok, zdaj vidiš tisto, ki si jo vedno klicala na pomoč. Zdaj si pri sv. obhajilu, — zdaj ti angeljci pokladajo venec na glavo. Oh, kaj sem morala učkati! Zakaj ni Bog mene shranil!“

Duhovnik pride, mašuje in odide. Na poti si utrga cvetico in premišljuje o koscu, ki je danes pokosil lepo nedolžno pomladno cvetko in jo presadil iz solzne doline v nebeski vrt.

Štiri rimske patriarhalne cerkve

(Piše J. K.)

Bronasta vodometa ob straneh obeliska mečeta v visokih žarkih vodu v zrak, ter dajata trgu posebno lepoto.

Trg in cerkev sv. Petra sta združena v eno celoto, kakor je nekdanje dvorišče jeruzalemskega templja spadalo k templu. Vendar, kak razloček med starozakonskim templom in krščansko cerkvijo! Pred Kristusom je bilo ljudstvo izključeno iz svetišča, kamor so smeli stopiti le duhovniki; v najsvetejši pa, kjer je bil Bog pričujoč nad skrinjo zaveze, je smel vstopiti samo veliki duhovnik, in še ta le en

do prestola. Cesar je navzoče nadvojvode, najvišje dvornike, ministre itd. pozval za priče prisega, da se prestolonaslednik po svojem srcu poroči sicer s plemenito, a neenakorodno nevesto. Dovolil je ta zakon, ker je prepričan, da bode v srečo Avstriji. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je podpisal dotično listino v nemškem in mažarskem jeziku.

V nedeljo dne 1. julija je bila poroka v Reichstadtu na Češkem.

Tako smo Avstrijci doživeli, da se je prestolonaslednica nadvojvodinja Štefanija poročila z grofom, prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand pa z grofico!

Franc Ferdinand je prvi sin cesarjevega brata Karola Ludovika in ima pravico do prestola po smrti cesarja. Njegovi otroci pa ne bodo imeli nobene pravice. Po njegovi smrti nastopili bodo tedaj nadvojvoda Oton in njegovi otroci.

Vojna ladija „Maria Theresia“ je odplula dne 29. p. m. zjutraj ob štirih iz puljskega pristanišča na Kitajsko. Tje dospo v 40 dneh. Na njej je 550 mož. Na potu se bode ustavila samo na 6 postajah, da naloži potrebnega premoga. Ker ima Avstrija na Kitajskem že ladijo „Zenta“ z 250 mož, imela bo zdaj tam skupno 800 mož. Kakor poročajo časopisi, je do zdaj tam jeden Avstrijec ubit in jeden ranjen.

Šole v Gorici. — Gimnazija. V minolem šolskem letu je vstopilo 456, izstopilo 26 dijakov, koncem leta jih je bilo 430. Iz Gorice jih je bilo 86, med temi 30 Slovencev, iz drugih krajev Primorja 317, od drugod 27. Po materinščini je bilo 223 Slovencev, 167 Lahov, 38 Nemcev in 2 Hrvata. Po veroizpovedanju je bilo 421 katoličanov, 4 protestanti in 5 židov.

Na pripravljalnico je vstopilo 36 učencev, med šolskim letom je izstopil 1. Iz Gorice jih je bilo 5, iz drugih krajev Primorja 28, s Kranjskega 2. Učenci tega zavoda so vsi katoličani in Slovenci, razun 2 Italijanov in 1 Hrvata.

Učni uspeh na gimnaziju. Prvi red z odliko ima 36 učencev, prvi red 296, drugi red 55, tretji 17, ponavljalni izpit 17, 9 ni izprašanih. Tu ni všteta pripravljalnica, kakor „Soča“ napačno poroča.

Prvi red z odliko imajo ti-le slovenski dijaki: V osmem razredu Anton Manzoni iz Kanala, Anton Sok iz Kreda in Fran Vodopivec iz Ajdovšine; v sedmem: Alojzij Gradnik iz Medane, Franc Gruntar iz Šmarji in Jos. Pavlin iz Dolenje Vrtojbe; v šestem: Anton Medveš iz Livka; v petem: Hilarij Hrobat iz Dobravelj; v tretjem razredu: Leopold Cigoj iz Malovš, Anton Kogoj iz Idrije pri Bači; v drugem razredu: Rihard Fanningar iz Bočca, Leopold Kemperle iz Hudejužne, Anton Pavišič iz Kromberka, Mihael Toroš iz Medane; v prvem razredu: Alojzij Fornazarič iz Bilj, Filip Perič iz Sela, Rudolf Vidic iz Gradišča; ob Soči.

kral v letu; ljudstvo pa je moralo moliti zunaj templja na dvorišču ali pa v lopah. Nam kristijanom pa je Kristus odprl tempelj, posvetil nas je vse v kraljestvo, tako, da smemo tudi mi verniki z duhovniki vred stopiti v tempelj, celo tje pred našo skrinjo zaveze, Božji tabernakel, kjer prebiva sam Bog v najsvetj. sakramentu: in tje smemo vstopiti ne le enkrat v letu, ampak, kadar hočemo. To nas spominja, da so bila pred Kristusom nebesa zaprta tudi pravičnim; Kristus nam jih je odprl. V resnici so naše katoliške cerkve nebesa na zemlji. Bog resnično v njih prebiva. Cerkev sv. Petra pa nam po svoji velikosti in lepoti še posebno predstavlja nebesa.

Le stopimo po stopnicah proti cerkvi ter pogledimo pročelje ali facado. Med polustebri vidimo sedem vrat, ki se zapirajo z železnimi mrežastimi durmi. Pa le pet je pravih; pročelje je namreč širje od cerkve, ter so skrajna, navidezna vrata le prehodi na prostor okoli cerkve. Nad vratmi so velikanska okna ali balkoni. Raz srednjega okna so papeži pred l. 1870 podeljevali ljudstvu blagoslov „urbi et orbi“ t. j. mestu Rimu in celemu svetu. Vrhu pročelja je po dolgem kamenita ograja in nad njo po 5 m. visoki kipi Kristusa, Marije in apostotov.

(Dalje prih.)

Učni uspeh na pripravljalnici. Izmed 35 učencev je 10 odličnjakov, 17 jih je dobilo prvi red, 4 imajo dvojko, 2 pa trojko. Z odliko so končali pripravljalnico: Anton Baša iz Bitinj na Kranjskem, Fran Gabrijelčič iz Plavij, Rudolf Hrobat iz Dobravelj, Josip Juh iz Gorice, Franc Kompare iz Lokavca, Josip Nanut iz St. Andreža, Filip Orel iz Velikih Zabelj, Andrej Paglavec iz Podgore, Karl Slokar iz Motovuna v Istri, Franc Šinigoj iz Dornberga.

Sklep šolskega leta na tukajšnjem ženskem učiteljskem ter z njim združenih vadih se je izvršil v soboto dne 30. t. m. s slovesno sv. mašo. Peta se je pri tej priliki krasna in jako težka maša prav dobro. Dirigiral je pevovodja g. Mercina osebno, a ogrljal je izborni gospod Eržen. — Vsa čast gospodu Mercini na tako lepem vspehu, ki ga je stal gotovo mnogo truda.

Prikrat po petindvajsetletnem obstanku tega zavoda je izdalo vodstvo letos program, ki obsega 112 strani. Isti obstoji iz spisa, katerega je sestavil bivši ravnatelj, g. šolski svetnik Franc Hafner, v katerem je opisan razvitek učiteljske v Gorici in sicer od leta 1781 pa do konca meseca marca 1899. Temu spisu sledi šolsko poročilo za letošnje leto in iz tega poročila posnemamo, da je bilo v vseh štirih tečajih ženskega učiteljskega v začetku leta vpisanih 288 gojenk, in sicer 141 v slovenske tečaje in 147 v italijanske. Med letom so izstopile 1 Slovenka in 2 Italijanki. Po veroizpovedanju so bile v slovenskih tečajih samo katoličanke. Po narodnosti je pa bilo 133 Slovenk, 4 Hrvatice, 2 Nemki in 1 Italijanka. V prvih treh tečajih jih je dobilo 27 odliko, 62 prvi red, 5 ponavljalni izpit, a 2 sti padli.

Zrelotni izpiti so se začeli včeraj, oglasilo se jih je za to 98, in sicer 39 Slovenk in 1 Hrvatice in 39 Italijank, a 25 privatistinj (13 Slovenk in 12 Italijank).

Zrelotni izpiti na goriški gimnaziji. Do včeraj so bili uspehi ti-le: Dva sta napravila izpit z odliko, namreč Franc Vodopivec iz Ajdovščine in Rudolf pl. Laun. Deset dijakov je napravilo izpit z dobrim uspehom, eden (Slovenec) je padel na dva meseca, pet (mejnimi 4 Slovenci) pa na eno leto.

Danes je delalo izpit še pet dijakov, ki so ga vsi napravili z dobrim vspehom. Vseh maturantov skupaj je bilo torej le 23.

V deškem goriškem semenišču je 8 odlik, pa nobene dvojke. V slov. Alojzijevejšču je 10 odlik, pa 2 dvojki.

Na koperskem učiteljskem so dne 27. t. m. slovenski učilščniki na tuk. učilšču dovršili zrelotne izpite. Bilo je 14 maturantov. Od teh so naredili z dobrim vspehom izpit za slovenske ljudske šole sledeči gg.: Egidij Čeh iz Roča v Istri, Josip Eržetič iz Mernika v Brdah, Martin Furlan s Proseka, Alojzij Gorjup iz Vrha pri Kanalu, Adolf Harmel iz Idrije, Karl Kobale iz Polčan na Stajerskem, Rafael Kossovec iz Kopa, Izidor Kock iz Pirana, Rihard Orel iz Prvačine, Jakob Roje iz Cerknega, Ciril Valentič z Občin.

Z odliko je položil izpit g. Pavel Plesničar iz Otlice, g. Ferdo pl. Kleinmayr pa je položil izpit za slovenske in nemške ljudske šole.

Poročil se je v Gorici dne 2. julija bl. g. Leopold Furlani, nadučitelj v St. Andrežu, z gospodično Kristino Uršič. Na mnoga leta!

Iz Gorice nam poročajo: Šest let je minulo, od kar sem se naselil v Gorico. Dobil sem stanovanje v hiši magistratovi. Takrat nisem poznal goriških razmer, ker krivic in nevednosti, katere so mi delali gospodje na magistratu v tem času radi tega, ker sem Slovenec, ni mogoče niti naštet. Zdaj mi je dal magistrat brez vsakega vzroka slovo. Prosil sem samo en mesec odloga, pa gospodje na magistratu so bili trdi kot kamen. Tako delajo v Gorici s penzionisti, kateri niso prišli sem službe iskat, ampak le pokojnino vživat.

C. kr. penzionist.

K temu poročilu dostavljamo, da je že davno znano, da gospodje goriškega magistrata Slovence preganjajo. Zato pa vedno opominjamo, naj si Slovenci sami pomagajo in se vzajemno podpirajo. Znovič priporočamo danes slovenske trgovine: Krojaška zadruga, zaloga manifik-

turnega blaga, Martin Poveraj, krojaški mojster in trgovec z manifikturnim blagom, Anton Kuštrin, trgovina z jestvinami v gosposki ulici, Karol Drašček, pekovski mojster, Anton Breščak, zaloga pohištva itd. itd., kakor kažejo naši oglasi na zadnji strani.

Veselica v „Šolskem domu“.

V proslavo 400 letnice združenja poknežene grofovine Goriško-Gradiške v Avstrijo bode v „Šolskem Domu“ v Gorici v nedeljo dne 8. julija slavnostna veselica, pri kateri bodo delovale učenke viših razredov. Spored: 1. Slavnostni govor. 2. „Domovini“. S. Gregorčič, deklamuje Štefanija Legovič. 3. „Ojki“. S. Gregorčič, deklamuje Antonija Čičigoj. 4. „Naša zvezda“. Anton Nedved, petje. 5. „V pepelnici ni noči“. S. Gregorčič, deklamuje Pavla Praprotnik. 6. „Moj narodni dom“. S. Gregorčič, deklamuje Olga Božič. 7. „Vprašaj, č' mu da sem Slovenka?“. Česki napev, zbor. 8. „Sreča, poezija in Prešern“. J. Stritar, deklamuje Ernesta Havel. 9. „Soči“. S. Gregorčič, deklamuje Pavla Makuc. 10. „Studentenku“. Hugulin Sattner, petje. 11. „Pevčeva kletev“. Uhlandova; poslovenil Fr. Cegnar, deklamuje Avgusta Michel. 12. „V posredovalnici“. Po nemškem izvirniku prosto poslovenil E. Kl. Burka v enem dejanji. Osebe: Gospa Pelka, posredovalka, Fany Sirkova, česalka. Miss Brighton, učiteljica angleščine. Gendra Čížek, vratarica. Gospa pl. Steblinska, soproga tovarnarja. Marjanka Šimek, kuharica. Stanka Melinčeva, sobarica. Gospica Minka Melodina, učiteljica glasovira. Gospa Česarik, frizerka: Mademoiselle Beauchampe, bona. Lena Zardremal, dekla. — Začetek ob 6. uri popoldne. Ustopnina za osebo 40 vinarjev; za učence in učenke „Šolskega Doma“ 20 vinarjev. Sedež 20 vinarjev. Čisti dohodek je posvečen „Šolskemu Domu“. Ako bi bilo vreme neugodno, preloži se veselica na prvi lep dan ob isti uri.

K obilni udeležbi uljudno vabi

Odbor „Šolskega Doma“.

V četrtek dne 12. julija ob 9. uri zjutraj se otvori razstava izdelkov obeh obrtnih šol in ljudske šole; odprta bo dne 12. do 15. julija od 9. do poludne, in od 3. do 5. popoldne.

Tifus v Gorici. V Kočevju se je pojavil tifus, ki ima svoj vzrok najbrž v slabi pitni vodi. Vode, vode!

Zupnikom v Brezovici (obč. Materija) bil je te dni imenovan veleč. g. Normali, dosedanji mestni kapelan pri Novem sv. Antonu v Trstu.

Okrajnim šolskim nadzornikom za Istro so bili imenovani za slov. in hrv. ljudske šole sledeči gospodje: gosp. Ivan Bunc za okraje Pazin, Poreč, Pulj; g. Fr. Uršič za okraj Volosko; g. Pav. Skopinčič za okraj Lošinj in g. H. Dominko za koperski okraj.

Državni štipendij letnih 420 K je razpisan za učence višje poljedelske šole na Dunaju. Pravico do tega štipendija imajo učenci iz Istre, Goriške in Gradiške. Prošnje je vložiti na c. kr. namestništvo v Trstu do 30. oktobra 1900.

„Novi list“ je prinesel v zadnji številki izjavo glede na objavljeni dopis: V pravoslavje ali kam? in glede na pravično grajo tega dopisa v zadnji številki „Pr. L.“ Z izjavo smo zadovoljni in čestitamo uredništvu, da je znalo kočljivo zadevo lepo poravnati. Le krepko naprej! „Novi List“ priporočamo znovič kar najtopleje. Želimo zlasti, da bi se ga č. duhovščina poprijela ter ga z dopisovanjem podpirala in vodila.

Iz Zgonika na Krasu. Notica v zadnjem „Pr. L.“ z dne 26. junija t. l. ni po vsem resnična, zato prosim da jo popravi tako-le:

Franc Milič ni bil iz Saleza, ampak iz Repnič-a (Zagradec) h. št. 36. Saleški fantje pa ga niso topli, ker se v Repnič-u niso bili. Preiskava je dokazala, da je bil popolnoma zdrav in niti najmanjšega poškodovanja ni bilo najti na njem. Uže leto dni ni bil mladenič normalen in posebno v jezi iz sebe; zato je tudi komisija konstatirala samomor z utopljenjem. A. F.

Iz Mirna. V nedeljo dne 1. t. m. sta prišla dva fanta iz Bilj v Miren. Ko-

maj dospeta do prve krčme, napadeta ju dva mirenska fanta in ednega pravmočno po glavi razbijeta. To se je zgodilo menda zaradi dveh mirenskih vlačug, katere se cele noči po drugih vaseh vlačite...

Iz Rihemberga nam poročajo, da je imel g. Rubbia dne 29. m. m. v šolskih prostorih podučen shod. Pojasnjeval je kmetovalcem, katere ameriške trte so za naše kraje najboljše in najmočnejše. Govoril je o cepljenju in na koncu svaril, naj se nikar ne dajo več zapeljati, da bi kupovali umetna gnojila pri špekulantih..., kakor predlanskim, ampak rajši pri c. kr. kmetijskemu društvu v Gorici. Shod bo gotovo obrodil obilen sad!

Iz hribov. Vem, da boste dobili več dopisov o povodnji, ki je nas obiskala dne 22. junija.

V Gorenjo Kanomljo in na Navršje prihajajo kupci po surovo maslo iz Vipavske Gore. Omenjenega dne je šel doli iz Vojskega čez Hum mlad še le okolo 15 let star fantič, da bi masla nakupil po navadi. Potočič, čez katerega je moral iti, narastel je nenavadno, vendar se je France (priimka nisem mogel zvedeti) upal iti po ozki brvi čezenj. Bilo je v soboto ob 9. uri zjutraj. Na sredi brvi se mu zvrtil v glavi, — in nihče ga ni več videl živega; — potok ga je nesel čez slap, — moral je biti koj mrtev; dobili so pa njegovo truplo še le v nedeljo popoldne kakih 20 minut hoda daleč, nekaj nad „Fežnarjem“. Na glavi je bil zelo ranjen, obleka je bila vsa raztrgana, voda mu je celo čevlje sezula; samo okoli vratu in za petami je bilo nekaj cunj na njem. Pokopali so ga v Spodnji Idriji.

Tudi od drugih strani sem zvedel, da je povodenj mnogo škode naredila, a se ne splača naštevati, ker je že to nekaj vsakdanjega.

Z Vami, gospod urednik bi imel pa jaz še en opravek. Kako pridete do tega, da dobre uganke tako nerodno rešujete? Kedo je največji klerikalec na Primorskem? Rešili ste popolnoma prav, da je g. A. Gabršček v Gosposki ulici v Gorici. Toda motivacija: „Ker ima vse klerikalce v želodcu!“ Ali je volk zato največja ovca, ker ima že mnogo ovac v želodcu! Res je pa, da ima g. Andrej klerikalce v želodcu, a zato bi mu morali dati dober svet, naj si kupi v lekarni dobro porejico ricinovega olja, ker so klerikalci baje neprebavljivi. Sicer je pa morda že sam o tem premišljeval, kako bi po takem „obedu“ popravil svoj želodec, in skoro gotovo si je ravno zaradi tega kupil v kaki laški lekarni (slovenskih nimamo v Gorici) dobro porejico razjedne solne kisline, ki tudi služi za boljše prebavljanje; — pa je revež pozabil razrešiti jo, zato je pa vsa „Soča“ in ves „Primorec“ tako razjedalno — kisel.

Iz Gor. Trebuše. — 26. junij, za nekatere že 23. vsled naliva, — je bil pri nas usoden dan: prihrula je toča od juga ter pobila v trikratnem prenehanju sadje in polje, in niti travi ni prizanesla, — kamor pogledaš, povsodi žalosten pogled... Kakó prazna in pusta je sedaj vsa pokrajina, ki je bila prej lepa, polna raznih sadov — up ubogemu kmetu.

In ni občine, ki bi bila v takem stanju, kakor naša — gledé ceste: povsodi imajo lepe vožne poti, ali pa jih že delajo, — pri nas ni nobene... Saj vendar plačujemo davke, kakor drugi, in cestne doklade, kakor jih davkom določé: cesta, vsaj jedna iz občine je pač pravična zahteva našega ljudstva! Zganite se torej vi, ki imate v tej reči veljavno besedo; — pomagajte! Letos, kakor kaže, bodo morali ljudje skoro ves živč donasati po strmi in nevarni stezi čez Kobilico v Trebušo. Ali bo pa to mogoče — ne gledé, kakor lani? Zató kličemo o tej priliki, ko sta nam toča in naliv provzročila neizmerne škode na itak revnem polju: usmilité se nas, delajte na to, da pridemo vsaj do cestne zveze s Čepovanom!

Iz Davče. (Dalje) No, nazadnje je prišel k nam č. g. dr. Krek in nam dal svet, naj ustanovimo „cerkveno družbo“ za ustanovitev lastne fare. Kar zjasnilo se nam je v glavi; — ta bo prava, potem dobimo kakega penzionista, ki je tudi lovec, — pa bo lahko „jagal“ po Davči. Sami pa ne znamo narediti take reči,

zato smo pa šli prav ponižno k gospodu v Noyake in ga prosili, da bi nam on pomagal. Res, poprijel se je te stvari. — Veste, pa samo vam na uho povem, če znate molčati. — Starejši so nas odganjali s takimi prošnjami; ta pa je še mlad in ne premisli vsega, kako bo potem zanj; — in ustanovili smo cerkveno družbo z namenom, da se denar nabira, in ko ga bo dosti, ustanovimo samostojno faro. Vsak od plačuje na mesec po 10 kr. = 20 vin. Vpisalo se je do sedaj vže čez 100 udov in denar imamo tudi vže kakih 120 gld. = 240 K. Vlada nam je pravila vže potrdila, pričakujemo le še, da jih tudi prevz. školijstvo potrdi. Dogovarjamo se tudi, da bi naredili kamniti oltar. Poglejte tedaj vse to, — da ne omenim drugih malenkostnih stvari, — vse to smo naredili mi Davčarji. Sedaj pa pridete vi in se zaletate v nas, kot bi bili kdo ve, kaki antikristi. To pač ni lepo, to je celo grdo, — da, skrajno grdo. Tedaj, če hočete zvedeti še kdaj kaj od nas, če hočete, da bodemo prijatelji, glejte, da ne zabavljate več čez nas.

Davčar.

Braniska cerkvena občina je sklenila z zvonarjem g. Fr. Broilijem trdno pogodbo za napravo 3 novih zvonov. Ker bodo vlti koncem julija in avgusta pa postavljeni v obrtno razstavo v Gorici, smo gotovi dobrega vspela. Tehniti bodo okrog 25 q. Bron pa bo obstajal iz 79% bakra in 21% cinka fine kovine! Peli bodo Bogu v čast in v veselje vernikom! —

Srednje. Dne 26. t. m. smo imeli okoli 3. pop. tu silen naliv; temu je sledila gosta toča. Bila je tako močna, da je pobila tudi nekaj šip. Uničila je skoraj popolnoma vse poljske pridelke. Najhujše ste prizadeti vasiči Srednje in Pušno. Upali smo, da bomo vsaj letos imeli kaj sadja, pa toča nam je do malega pokončala. Tudi žito je vse okleščeno in razbito. Morali je bomo pokositi.

Tri leta zaporedoma so nas obiskale slabe letine; letošnja pa bo prežalostna. Že prejšnja leta so bili mnogi kmetje prisiljeni iti v svet na delo, letos pa bo sila še večja.

Dolgo že tudi čakamo in upamo na toliko zaželjeno cesto do Srednjega. Kdaj jo dosežemo, ne vemo. Sedaj so začeli graditi cesto iz Ročinja na Kambrezko; toda, ta nam ne koristi prav nič, ako je ne podaljšajo iz Kambrezkega do Srednjega, kajti pot iz Kambrezkega do Srednjega ni lahka in kratka. Kdor je enkrat hodil po njej, že ve, kakošna je. Kravvo tedaj potrebujemo poti, ki bi bila varna za življenje.

Tukaj smo tudi ustanovili kmetijsko zadrugo, katera je že vpisana v zadržni register. Zadruga bo najprej ustanovila tu mlekarico, zato je že prosila visoko vlado za podporo. Dal Bog, da bi bila ta prošnja uslišana in da bi potem mlekarica vspešno delovala.

Isto tako smo tudi prosili poštno ravnateljstvo v Trstu, da nam dá rednega poštnega pota. Upamo, da ga dobimo.

Nemško-prusaska presilna nadležnost in veljava poštnih znamk. Znano je dopisnikom avstro-ogerske države, da, odkar je franson minister Beust, — kteremu se je očitato, da je pil neobdačenega šampanjca 1867. leta, — Avstrijo razdvojil v dva dela ter vstvaril zloglasni dualizem: imate Cislajtanijsko kakor Translajtanijsko razum raznih posebnosti tudi vsaka za se lastne poštné znamke, tako, da cislajtanske poštné znamke nimajo na Ogrskem-Hrvatskem nobene veljave, translajtanske pa ne tukaj — in sicer tako, ako bi kdo hotel pritisniti onstran naše p. znamke, je to, kakor da je pismo brez znamke in mora globo plačati, t. j. dvojno poštnino. To je poskusil moj prijatelj 1897, ki je sporočil na prosti 2krajcarski avstrijski poštni dopisnici domov svoj srečni dohod iz krapinskih toplíc ter je moral naslovljenec plačati globo 10 kr. od iste dopisnice. To je tako, kakor da ste si Avstrija in Ogrska po vsem ptuji državi. Kakor pa je razvidno iz dopisnic, katere včasih dobimo iz Nemčije, so avstrijske v državnem zboru zastopane dežele bližje prusko-nemški državi, ker njih dopisnice — so pri nas dopuščene, med tem, ko mažarske in avstrijske niso vzajemno dopuščene. Mar smo res že vazali prusko-nemške države?! Na isti

prusko-nemški dopisnici, s katero se mi z vso silo vsiljuje naročba na „Broekhanski-Konversationslexikon“, in to v kljub mojej že 2kratnej ojtrej odklonitvi, stoji opazka: „Diese vorliegende Bestellkarte ist bestimmt zulässig und bedarf amseitig keiner österr. oder ungar. Briefmarke“ (Ta naročena dopisnica je izvestno dopuščena ter ne potrebuje na onstran nobene avstrijske ali ogerske poštné znamke!) Razložite mi vi, g. urednik to skrivnost?! Prav je sicer, da se je znižala poštnina v vseh onih državah, ki imajo vzajemno poštno zvezo med seboj; ali, da naše znamke nimajo veljave na Ogrskem in t. e. ne pri nas med tem, ko so pa pruske pri nas dopuščene: tega ne morem umeti, „Erkläre mir, Graf Orindur, diesen Zwiespalt der Natur!“ — Prav je neki šaljivec razlagal besedo: „Dualizem“ je: „*dua ližem*, (namreč Nemce in Mažare), *drage* (narode) *pa strižem*“. Dogodbe od 1867 sém to sicer šaljivo, pa po dejstvih sojeno, istinito razlago — žal potrjujejo! „Quousque tandem abutere patientia nostra?“ bi smel reči sé slavnim rimskim govornikom Ciceronom sovragom avstrijske ideje! — Bog čuvaj Avstrijo — vsem narodom enakopravično! —

(Dalje prihod.)

Iz Grgarja nam poročajo, da je neka oseba (pravijo, da je od Voglarjev) v nedeljo napadla z nožem g. župana, ko se je z gosposinjjo vrnil iz Gorice. Napad, katerega je g. župan srečno odbil, se je izvršil v sobi, v kateri so tatu našli.

Socijalne drobtinice.

Liberalce — socijalni demokrat — anarhist. Liberalce govori takole: „Vsi ljudje imamo enako človeško naruro, torej tudi vsi enake pravice. Ker smo vsi enaki, zato imamo vsi ljudje enako svobodo, da delamo, kar hočemo. Vlada mora varovati vsakemu posameznemu človeku popolno politično in gospodarsko svobodo. Vlado postavlja večina ljudstva. Vlada mora delati, kar ukaže večina!“

Tako učijo liberalci!

Socijalni demokratje pa pravijo: „Dobro! Vi povdarjate svobodo, ali vaša svoboda ni še popolna! Ali ne vidite, da so po vašem nauku o svobodi nekateri ljudje silno obogateli, drugi pa silno obožali. Veliki bogatini so sé svojim kapitalom mnogo ljudi vsušili. Ta svoboda ni še popolna, treba je bogatim iz rok vzeti tisto orožje, s katerim druge vsušujejo, namreč osebno last. Proč z osebno lastjo! Vlada, ki je izbrana iz večine, naj ima vso last, ona naj vsem enako deli! Vsi morajo enako živati.“

Tako učijo socijalni demokratje!

Anarhisti pa golčijo proti demokratom: Kaj je vlada? Vlada je izbrana iz večine! Ta večina pa manjšino stiska in zatira. Proč z vsakršno vlado! Proč s cesarji, kralji, knezi in glavarji! Zavladati mora popolna svoboda!

Čitatelj vidi lahko iz tega, kako je socijalna demokracija naravna posledica liberalizma, anarhizem pa naravna posledica socijalne demokracije. Eno izvira iz drugega! Vsem trem je ena korenina: Svoboda brez Boga! Kakor liberalizem, tako povdarjata tudi demokracija in anarhizem le svobodo ne meneč se za dolžnosti, katere imamo do Boga in do bližnjega.

Nasproti tem trem nevarnim strankam se bojuje sv. kat. cerkev, ki uči pred vsem izpolnovati dolžnosti, iz katerih izvira prava svoboda. Iz dolžnosti izvirajo vse naše pravice in vsa naša veljava. Kdor ne izpolnuje dolžnosti, ni vreden svobode, ni vreden nikakoršnih pravic.

Davek za žganje se zopet poviša in sicer za 20 h na liter alkohola, izvzete so le dežele: Štajersko, Koroško in Kranjsko. Tako vsaj so sklenili načelniki deželnih uprav pod predsedstvom finančnega ministra na zborovanju na Dunaju. —

Naša društva.

Odbor „Slovenske Zveze“, slov. kat. bralnega in pevskega društva v Št. Petru u naznanja uljudno slovenskemu občinstvu, da bo v Št. Petru tombola

dne 15. julija t. l. ob 6. uri popoldne na travniku za cerkvijo. Dobitka sta dva: činkvina 200 kron, tombola 400 kron. Namen tombole je povsem dobrodelen, čisti dobiček se porazdeli: „Šolskemu Domu“, „Alojzijevišču“ in „Slov. delavskemu društvu“. Pri koncertu, ki prične pol ure pred tombolo, kakor tudi med tombolo bo svirala vojaška godba. — Srečke se razprodajajo v Gorici pri gosp. Likarju, Pucelju, tobakarni Schwarz; prodajajo se tudi po vseh vaseh v okolici. — Skrbelo se bo, da na dan tombole ne bo cesta preveč prašna. V slučaju slabega vremena se tombola odloži. Rojaki, agitujte pridno za Št. Petersko tombolo, da se bo mogla ponasati z goriško ter delati čast Slovincem! Čislano občinstvo se zato uljudno vabi, da se je z ozirom na dobrodelni namen prav mnogobrojno udeleži. Komur koli je le mogoče, pohiti naj z veseljem v Št. Peter ter privabi še svoje zavedne prijatelje! Na svidenje torej, slovenski rodoljubi, v Št. Petru, dne 15. julija 1900!

Odbor „Slovenske Zveze“.

Kmetijsko društvo v Št. Petru naznanja svojim zadružnikom, da ima na razpolago v veliki množini gnojilnega gispa (škakjole), 100 kg. po 1 gl. 45 kr.

„Katoliško slovensko delavsko društvo“ ne more imeti shoda v nedeljo pri Kateriniju, kakor je bilo napovedano. Za nedeljo je namreč napovedana veselica v Šolskem domu in še mnogo drugih slavnosti.

Bovec. Vabilo na javni, poučno-zabavni shod, katerega priredi „Del. izobr. društvo z Bolcu“ dne 15. julija ob 4. uri pop. pri Huberju. Na shodu bo govoril iz prijaznosti Dr. Jan. E. v. Krek, drž. poslanec in mnogozaslужni delavski organizator iz Ljubljane, na kar posebno opozarjamo. Pred in po vspredu bo udarjal društveni tamburaški zbor. Na obilno vdeležbo vabi odbor.

Iz Sovodenj. Vabilo k slavnosti, katero priredi oddelek II. prim. društva vojaških veteranov v proslavo 400-letnice, odkar je združena grofija goriško-gradiščanska z avstrijskimi deželami, dne 8. julija 1900 v Sovodnjah. Razpored: 1. Slovesna služba Božja, pri kateri bo godba. 2. Odkritje spomenika ob 10. uri popoldne. 3. Ob 4^{1/2} uri popoldne tombola. Dobitki bodo: činkvina 100 kron, tombola 200 kron. 4. Zvečer umetni ognji. Srečke se dobivajo po 40. vinarjev.

Veselica ženskega oddelka „Šolskega Doma“ na Katarinijevem vrtu se je v nedeljo dne 1. julija prav izvrstno sponesla. Občinstva se je nabralo prav mnogo. Zabava je bila zelo prijetna. Opisovati veselice ne maramo, ker želimo, da se prihodnjic vsakdo osebno prepriča.

Občni zbor „Slovenskega Alojzijevišča“ bo dne 12. julija t. l. ob 10. uri v zavodu. Na dnevnem redu bo: 1. Poročilo o uspehih l. 1899-1900. 2. Poročilo o gmotnem stanju zavoda. 3. O bodočnosti zavoda gledé na knez nadškofijsko deško semenišče in neko reformo č. šolskih bratov.

Za kratek čas.

Zanimiva poroka. „Soča“ pripoveduje z vidno nevoščljivostjo, da se je „devica-Gorica“ poročila s „slavnoznanim klerikalcem „Primorskim Listom“.

Po dovršenem dejanju povemo, da je za klerikalnim fantom „Prim. Listom“ hodila tudi „Soča“. Rada bi ga bila imela! Tekala je za njim po vseh potih in ga skušala vloviti v svojo past. Tudi po sprehodih ni bilo varno. Blizu Solkana je bila nekoč prav sitna. Toda „Primorski List“ je vselej odločno odbil nje ponudbo in ostal trden, da vlačuge nel

Miren. Danes dne 2. t. m. je začela naša čevljarska zadruga svoje delo. Na visokem „ersenalem“ dimniku bo baje postaja za streljanje proti toči. Prvi par čevljev, ki bo narejen v zadrugi, bo za g. A. Gabrščka, ker se hoče sam prepričati, kje jih čevlji žuli.

Janezek pred slonom. „Oče, tako debelo kožo bi morala midva imeti, ti radi matere, jaz pa radi učitelja“.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Bajt. Tiskala „Narodna tiskana“ v Gorici.

¹⁾ Rešil jo je tako našega župana brat!

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirnberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarno, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni vencji, mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Prva slov. trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

prej G. Darbo

Gorica, pred nadškofijo št. 9.

Priporočata po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa in ploščevine raznega obrtniškega, poljedelskega, vinogradskega in pahišnega orodja. Prevzemata naročila za vse stavbe in podjetja. Glavna zaloga za Gorico in okolico izdelkov c. kr. priv. tovarne; pripoznana zaloga najboljših kotlov od g. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga najboljšega koroskega askalon in brescian jekla. — Zaloga Portland in roman cimenta. — Česar ni v zalogi, priskrbi se nemudoma.

Kupujeta staro železo in kovino po najvišjih cenah.

Vsako naročilo se izvrši nemudoma in vestno.

Važno za vsakega!

Bazprodaja za 2 gld. 95 kr. dobite 14 dragocenosti: **Važno za vsakega!**

Žepna ura Anker Rem. (tudi posebrnjena) z lepim krovom, 3-letno porošstvo. — Elegantne oklopne verižice z mahalom. Pariški sestav. — Igljica za vratnik s ponar. kameni. — Par pozlač. gumbov za zapetnike. — Oprava naprsnih in ovrtnih gumbov. — Par srebrnih uhanov. — Prstan z elegant. kameni. — Malo žepno zrcalo. Te dragocenosti se dobe po poštnem povzetju za 2 gld. 95 kr.

Bratje Hurviz,

Krakov, Stradom 17 (Avstrija).

Kar ne ugaja, se v 8 dneh lahko povrne. — Bogati ilustrovani katalogi se dobe brezplačno. Prekupci in agenti se sprejemajo.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdeluje

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnato blago.

Knjige: molitvene, šolske in vpisne.

Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnic,

računov, kuverte z napisi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu u Gorici,

izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birno in poroke itd. — Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporočata se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica št. 4 Gorica,

priporočata se

zaraznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Narročila se izvršujejo hitro.

Priporočata dalje tudi svojo zalogo.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici,

Gospiska ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbiri, kakor: sukno, platno, prelino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prete; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporočata

pristna bela

inčrna vina iz

vipavskih,

furlanskih,

briskih, dal-

matinskih in

istarskih vi-

nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštna.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijske n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovalca v Semeniški ulici h. št. 1.

v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

C. kr. priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač na Travniki ul. št. 22. I. nadstropje v Gorici.

M. P O V E R A J,

priporočata p. n. občinstvu svojo izborna zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn, obleko, sobne in dežne plače.

Velika izber

zavratnic in ovrtnikov, perilo, Jäger-srajce, sploh vse k obleki spadajoče; prodaja zdravo in trpežno blago tudi na meter; vse jako po ceni.

Civ. in duhovenski površniki od gl. 15. — nap.

Površniki letni 9. — „

Obleka možka 8.50 „

„ za dečke 1.80 „

Nepremočljivi havelok 9. — „

Cene stalne; 5% odbitka. Vsako naročilo izvrši se točno.

Odlikovan fotografski atelier

Ant. Jerkič Gorica,

Gospiska ulica št. 7

v hiši „Gor. ljudske posojilnice“, edini zalagatelj c. kr. avstrijske državnouradniške zveze za Gorisko, sprejema vsa v fotografsko stroko spadajoča dela.

Novi velikomestno urejeni atelier

odgovarja vsem

modernim zahtevam v tej stroki.

P. n. gg. državni uradniki in njihovi družinski člani dobé pri obstoječih cenah 15% rabata.

Se toplo priporočata z odličnim spoštovanjem udani

Anton Jerkič.

Centralna posojilnica,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

v Gorici, v ulici Vetturini št. 9. (Šolski Dom).

Sprejema denar:

1. od udov

deleže

a) glavne deleže po 200 K. — b) opravilne deleže po 2 K.

Lastniki glavnih deležev plačajo vpisnine 4 K, lastniki opravilnih deležev plačajo vpisnine 1 K. Deležne knjižnice veljajo 30 helerjev.

2. od udov in neudov

hranilne vloge

katere obrestuje po 4 1/2% in plača sama rentni davek.

Obresti se računijo le za cele mesece, za vloge vložene po 1. em dnevu meseca ali vzdignene pred zadnjim dnem meseca se ne računijo obresti za oni mesec, ko so bile vložene oziroma vzdignene.

Hranilne vloge se izplačavajo listemu, ki prinese knjižico. Če pa lastnik hranilne knjižice želi, da naj se sme izplačati le njemu, bode ravnateljstvo taki pridržek (vinculum) zaznamovalo na knjižici.

Hranilne vloge se vračajo:

do 200 K brez napovedi, do 600 K po enomesečni odpovedi, do 2000 K po trimesečni odpovedi, večji zneski po šestmesečni odpovedi.

Lastniki hranilnih vlog niso odgovorni za morebitne izgube. Vso odgovornost imajo izključno lastniki deležev.

Centralna Posojilnica daje posojila.

1. na vknjižbo po 5%; 2. na menice in sploh na osebni kredit po 6%.

3. na tekoči račun po pogodbi.

Centralna Posojilnica je zveza in središče gospodarskih zadrug na Goriškem in je kot taka vredna podpore in priporočila od strani vseh goriških Slovencev.

Uradni prostori so v ulici Vetturini št. 9., v pritličju.

Uradne ure vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9 do 1 ure.

Anton For,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Artur Makutz,

klepar v Ozki ulici (Via Stretta), se priporočata slavnemu občinstvu. Izdeluje vsakovrstna kleparska dela.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu iz odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Ponte nuovo in via Leoni, katere se lepše in ukusneje izdelane in ceneje od dunajskih in Budapeštanskih tovarn.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegatnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarjajo n. občinstvo!